

проблематичні моменти законодавства відповідно до умов сьогодення.

Список використаних джерел:

1. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. Ст. 409.

2. Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг : Указ Президента України від 29 липня 2019 р. № 558/2019 / Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558/2019#Text> (дата звернення: 03.02.2021)

3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695, Київ / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 02.02.2021)

4. Про Національну вебплатформу центрів надання адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2021 р. №72, Київ. URL: [polozhennya_pro_nacplattformu_dlya_snapiv.pdf](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2021-%D0%B4#Text) (auc.org.ua) (дата звернення: 05.02.2021)

Черновцян В. В.

*здобувач 1 курсу магістратури кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права
Чернівецького юридичного інституту
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПРОБЛЕМА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОРУШЕНЬ ШВИДКІСНОГО РЕЖИМУ НА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРОГАХ УКРАЇНИ

В реаліях сьогодення автомобільний транспорт є надзвичайно важливою складовою в повсякденному житті більшої частини сучасного суспільства. Це, передусім, впливає з того, що в нинішньому темпі життя ефективність та успішність індивідуума залежить, в тому числі, від швидкості пересування. Однак, неконтрольоване прагнення до підвищення мобільності неодмінно призводить до порушення Правил дорожнього руху

(далі – ПДР), та передусім такої важливої складової ПДР, як швидкісний режим. В свою чергу, правопорушення, що пов'язані з перевищенням швидкості, є однією з основних та найпоширеніших причин виникнення аварійності на автомобільних дорогах.

Відповідно до Стратегії підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 р. № 1360-р, на сьогодні в Україні рівень смертності та травматизму внаслідок дорожньо-транспортних пригод є достатньо високим, а рівень організації безпеки дорожнього руху залишається вкрай низьким. Також в наведеному акті зазначаються статистичні відомості щодо кількості зареєстрованих аварійних випадків. В порівнянні з європейськими державами за питомими показниками аварійності та наслідками дорожньо-транспортних пригод Україна знаходиться серед лідерів (на 100 тис. жителів в Україні припадає 8,22 відсотків загиблих у дорожньо-транспортних пригодах, тоді як в середньому в державах ЄС цей показник складає 5 відсотків). Крім цього вказується, що аналіз, проведений Національною поліцією, встановив, що перевищення безпечної швидкості є основною причиною аварійності на території України та складає 34 відсотка від всієї сукупності причин виникнення дорожньо-транспортних пригод із загиблими та/або травмованими людьми [1]. Таким чином, виконавши прості розрахунки можна з'ясувати, що за 2019 рік, внаслідок правопорушень, пов'язаних з перевищенням швидкості, в Україні сталося близько 9000 дорожньо-транспортних пригод із загиблими та/або травмованими особами, в яких загинуло біля 1200 осіб та травмувалося приблизно 11000 осіб.

Оцінюючи вищенаведену інформацію можна стверджувати, що існуючий станом на 2019 рік механізм запобігання та протидії правопорушенням у сфері дорожнього руху, пов'язаних з перевищенням швидкості, був недосконалим та потребував покращень.

Однією зі складових змін, спрямованих на мінімізацію дорожньо-транспортних пригод, стала автоматична система

фотовідеофіксації порушень ПДР, впровадження та реалізація якої здійснюється починаючи з 2015 року. Станом на сьогодні, на території України дана система вже працює. Нині діють близько 50 приладів контролю, що дають змогу в автоматичному режимі здійснювати виявлення та фотозйомку або відеозапис подій, що містять ознаки адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. На даний момент такі прилади розміщені переважно на території Київської області, з яких половина пристроїв діє в столиці. В майбутньому планується за допомогою приладів автоматичної фотовідеофіксації порушень ПДР, крім перевищення встановлених обмежень швидкості руху транспортних засобів, що фіксується починаючи з 1 червня 2020 року, фіксувати також наступні порушення ПДР: проїзд на заборонний сигнал світлофора; порушення правил зупинки і стоянки; порушення правил руху і зупинки на смузі для маршрутних транспортних засобів; порушення встановленої для транспортних засобів заборони виїзду на смугу зустрічного руху; порушення правил руху через залізничний переїзд; порушення встановленої для транспортних засобів заборони рухатися тротуарами чи пішохідними доріжками [2].

Що стосується саме обмежень швидкості руху на автомобільних дорогах України, за загальним правилом швидкість руху легкових автомобілів не може перевищувати: 50 км/год в населених пунктах (існують одиничні виключення в м. Київ, де на окремих вулицях з першого квітня по перше листопада максимально дозволена швидкість руху складає 80 км/год); 130 км/год на автомобільній дорозі, що позначена дорожнім знаком 5.1; 110 км/год на автомобільній дорозі з окремими проїзними частинами, що відокремлені одна від одної розділювальною смугою; 90 км/год – на інших автомобільних дорогах [3].

Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) встановлює адміністративно-правову відповідальність за порушення ПДР. Чинна редакція КУпАП не містить чітко розмежованих норм, що розповсюджують свою дію конкретно на сферу дорожнього руху. Натомість, статті 121-140, що встановлюють відповідальність за порушення ПДР, містяться

серед інших адміністративно-правових норм в Главі 10 КУпАП «Адміністративні правопорушення на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку».

Стаття 122 КУпАП регламентує, в тому числі, адміністративну відповідальність за перевищення швидкості руху відносно встановлених обмежень. Дана адміністративно-правова норма диференціює відповідальність відповідно до тяжкості вчиненого порушення ПДР. Так, у випадку перевищення водієм транспортного засобу встановлених обмежень швидкості руху більш як на двадцять кілометрів на годину – для такого водія санкція статті передбачає за собою накладення штрафу в розмірі п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; у випадку перевищення водієм транспортного засобу встановлених обмежень швидкості руху більш як на п'ятдесят кілометрів на годину – для такого водія санкція статті передбачає за собою накладення штрафу в розмірі тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; а у разі, якщо наведені вище правопорушення спричинили створення аварійної обстановки – накладення штрафу в розмірі сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк до одного року [4].

Дискусійним питанням в рамках системи автоматичної фотовідеофіксації порушень ПДР є непропрацьованість механізму, пов'язаного з численими випадками, коли автомобіль відповідно до реєстраційних документів на транспортний засіб належить одній особі, а під час вчинення порушення ПДР, що зафіксовано в автоматичному порядку приладами контролю, автомобілем керувала інша особа. Такі ситуації трапляються досить часто, відбуваються вони, передусім, тоді, коли під час сімейного життя автомобіль належить певному члену сім'ї, а користуються ним, крім власника, і інші члени родини. На даний момент в Україні застосовується практика притягнення до адміністративної відповідальності за порушення ПДР, що зафіксовані в автоматичному режимі пристроями контролю, яке було скоєно на транспортному засобі з реєстрацією іноземної держави та відповідно до чинного законодавства не підлягає державній реєстрації в Україні. В такому випадку до

адміністративної відповідальності притягується особа, яка ввезла такий транспортний засіб в Україну [5].

Відповідно до статті 14² КУпАП, адміністративну відповідальність за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху (в тому числі за перевищення допустимої швидкості), зафіксовані в автоматичному режимі, несе відповідальна особа - фізична особа або керівник юридичної особи, за якою зареєстровано транспортний засіб. Однак ця ж стаття вказує, що відповідальність може нести також належний користувач транспортного засобу, за умови якщо до Єдиного державного реєстру транспортних засобів внесено відомості про належного користувача відповідного транспортного засобу. Порядок внесення таких відомостей встановлюється Кабінетом Міністрів України [4].

Вважаємо, що подібне нормативно-правове вирішення дискусійного питання не є ідеальним та не врегульовує значним чином поставлену проблему. Для більш глибокого розв'язання даної дилеми необхідно значним чином вдосконалювати на законодавчому рівні існуючі положення.

Список використаних джерел:

1. Стратегія підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні на період до 2024 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 р. № 1360-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1360-2020-%D1%80#Text> (дата звернення 05.02.2021).

2. Про функціонування системи фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2017 р. № 833. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення 05.02.2021).

3. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 р. № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення 05.02.2021).

4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#n3866> (дата звернення 05.02.2021).

5. Офіційний веб-портал Міністерства Внутрішніх справ України: https://mvs.gov.ua/ua/pages/7403_Avtomaticzna_sistema_fotovideofiksacii_porushen_PDR.htm/ (дата звернення 08.02.2021).